

## Keberkesanan Pengawasan Komuniti Berdasarkan Model Penilaian Stufflebeam/KIPP: Perspektif Warga Polis Diraja Malaysia Kontinjen Kuala Lumpur

*(Efficiency of Community Policing Based on Stufflebeam/KIPP Evaluation Model: From The Perspective of Royal Malaysia Police Staffs Kuala Lumpur Contingent)*

Mohd Shahrizal Azhari<sup>1\*</sup>

### Abstrak

Kajian ini bertujuan untuk menilai keberkesanan *Community Policing* dari sudut pandangan dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur berdasarkan Model Penilaian Stufflebeam/KIPP (Konteks, Input, Proses dan Produk). Kajian ini mempunyai empat objektif iaitu; (1) mengukur tahap pemahaman konsep *Community Policing*, (2) mengenal pasti tahap persediaan pelaksanaan *Community Policing*, (3) menilai keberkesanan *Community Policing* ketika proses pelaksanaannya dan (4) mengenal pasti kesan dan perubahan yang berlaku dalam kalangan kumpulan Pegawai Kanan Polis (PKP) dan kumpulan Pegawai Rendah Polis (PRP). Seramai 487 orang responden telah dipilih secara rawak strata sebagai sampel kajian dengan menjawab borang soal selidik. Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa dari penilaian konteks, keseluruhan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur memahami konsep dan objektif *Community Policing* (min=3.99, sp=0.61). Dari penilaian input, tahap persediaan dalam pelaksanaan *Community Policing* yang meliputi persediaan sumber, sendiri, sokongan ketua, pengurusan kewangan, sokongan agensi lain dan promosi juga berada pada tahap tinggi (min=4.03, sp=0.57). Dari penilaian proses, warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur menjalankan tanggungjawab secara professional dalam memastikan *Community Policing* dilaksanakan dengan berkesan apabila mencatatkan tahap tinggi (min=4.03, sp=0.59). Manakala kesan dan perubahan yang berlaku dalam kumpulan PKP dan PRP dari penilaian produk juga berada pada tahap sangat tinggi (min=4.09, sp=0.57). Kumpulan PKP lebih mengalami perubahan sikap selepas pelaksanaan *Community Policing* berbanding kumpulan PRP. Kajian ini membuktikan bahawa *Community Policing* di Kontinjen Kuala Lumpur adalah berkesan, masih relevan dan perlu diteruskan agar konsep kebersamaan antara PDRM dengan masyarakat menjadi satu budaya dalam sistem kepolisan di samping terus membantu PDRM dalam mengurangkan kadar jenayah.

### Kata Kunci

*Community Policing*, konteks, input, proses, produk

---

\*Corresponding author

Email: [moshaz02@yahoo.com](mailto:moshaz02@yahoo.com)

**Abstract**

The objectives of the study were to evaluate the effectiveness of community policing from the point of view of the Royal Malaysia Police (RMP) Kuala Lumpur based on the Stufflebeam/KIPP Evaluation Model (Context, Input, Process and Product). This study has four objectives; (1) to measure the level of understanding of the concept of community policing, (2) to identify the level of preparation for the implementation of community policing, (3) to evaluate the effectiveness of community policing during the implementation process; and (4) to identify the effects and changes that occur among the group of senior police officers (SPO) and the junior police officer (JPO) group. A total of 487 respondents were randomly selected as a study sample by answering a questionnaire. The findings of this study showed that, based on the evaluation of the context, all members of the RMP Kuala Lumpur understand the concept and objectives of community policing (min=3.99, sd=0.61). From the input evaluation, the level of preparation in the implementation of community policing is also at a high level (min=4.03, sd=0.57). From the evaluation of the process, members of the RMP Kuala Lumpur carried out their responsibilities professionally (min=4.03, sd=0.59). The effects and changes that occurred among SPO and JPO groups from the product evaluation were also at a high level (min=4.09, sd=0.57). The SPO groups experienced more changes in attitude after the implementation of community policing compared to the JPO groups. This study also proves that community policing in Kuala Lumpur is effective, still relevant and needs continuation in order to ensure that the concept of togetherness between the RMP and the community becomes a culture in the policing system and continues to assist RMP in reducing crime rates.

**Keywords**

Community Policing, context, input, process, product

## Pengenalan

Selepas mencapai kemerdekaan pada tahun 1957, Malaysia kini menikmati pembangunan ekonomi, politik dan sosial yang membanggakan. Namun, tidak dinafikan berlaku ketidakseimbangan dalam pembangunan tersebut yang menjadi salah satu faktor mempengaruhi berlakunya kejadian jenayah di negara ini. Oleh yang demikian, strategi yang proaktif perlu dirangka oleh Polis Diraja Malaysia (PDRM) dalam memastikan jenayah dapat dibendung dengan memperkasakan program pencegahan jenayah.

Eldefonso (1983) menegaskan bahawa pencegahan jenayah adalah tindakan seseorang atau agensi penguatkuasaan yang dilakukan sebelum sesuatu jenayah berlaku bertujuan untuk mencegah perbuatan jenayah. Crowe (2000) pula menegaskan bahawa pencegahan jenayah adalah satu tindakan yang diterjemahkan melalui perancangan yang bersistematik dan berkesan dalam mewujudkan persekitaran yang berkualiti iaitu dapat mengurangkan rasa takut berlakunya jenayah seterusnya mencapai kualiti hidup yang lebih baik. Perkara ini sejajar dengan kajian Lab (2007) menegaskan bahawa pencegahan jenayah adalah suatu usaha dan tindakan yang disusun secara sistematik bertujuan untuk mengurangkan kadar jenayah di samping mengurangkan rasa takut masyarakat terhadap jenayah.

Wan Nurul Wahidah dan Muhamad Sayuti (2021) mendapati bahawa usaha untuk meningkatkan keyakinan masyarakat terhadap PDRM adalah dengan melaksanakan program pencegahan jenayah yang dilakukan secara berterusan. Salah satu usaha dalam pencegahan jenayah yang dilaksanakan oleh PDRM dikenali sebagai *Community Policing*.

Menurut Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP) istilah *Community Policing* adalah pengawasan komuniti (Zaiton, 2016). Namun, dalam kajian ini, pengkaji menggunakan istilah *Community Policing* sejajar dengan penggunaannya dalam Arahan Ketua Polis Negara (KPN), Bil. 70, rujukan KPN 35/90 bertarikh 11 Mac 2008. Skolnick dan Bayley (1988) mendefinisikan *Community Policing* sebagai strategi kebersamaan antara pihak polis dan masyarakat. Perkara ini bermaksud gabungan antara dua pihak memberikan kesan yang lebih baik dalam isu keselamatan dan tidak meletakkan hal ini di bawah kendalian pihak polis sahaja. Friedmann (1992) mendefinisikan *Community Policing* sebagai satu dasar kerajaan. Dasar yang dimaksudkan ialah penumpuan untuk mencapai kawalan jenayah yang lebih berkesan dan cekap, mengurangkan perasaan takut ketika berhadapan dengan tindakan penjenayah, meningkatkan kualiti hidup yang lebih baik dan memperkasakan perkhidmatan polis agar pasukan polis terus dihormati. Merrit dan Dingwall (2010) mendefinisikan *Community Policing* sebagai pendekatan yang menjadi pusat penyelesaian masalah melalui perkongsian maklumat. Tiga ciri yang boleh dikenalpasti iaitu perkongsian maklumat antara pihak polis dan masyarakat, cara pendekatan yang digunakan dalam penyelesaian masalah dan pengagihan kuasa dalam organisasi.

Berdasarkan daripada kepelbagaian definisi di atas, pengkaji mendapati bahawa *Community Policing* adalah satu konsep perkhidmatan yang melibatkan kerjasama antara pihak polis dan masyarakat dalam memastikan keselamatan nyawa, harta benda dan keadaan sekeliling adalah terkawal agar dapat menjalani kehidupan seharian secara aman dan harmoni.

## Pernyataan Masalah

Usaha membendung jenayah dengan melaksanakan *Community Policing* di Kuala Lumpur disifatkan berjaya jika dinilai berdasarkan statistik jenayah indeks bermula tahun 2008 hingga 2020. Statistik menunjukkan angka penurunan pada setiap tahun seperti di Jadual 1.1 dan menjadikan sebagai indikator kejayaan program ini.

Jadual 1.1: Statistik Jenayah Indeks Kontinjen Kuala Lumpur, Tahun 2008 hingga 2020

KESALAHAN	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<b>JENAYAH KEKERASAN :</b>													
BUNUH	55	64	61	33	46	58	43	35	41	37	33	22	25
ROGOL	186	153	161	145	138	143	139	123	93	132	112	122	88
SAMUN BERKAWAN BERS/API	24	127	100	15	17	14	22	16	13	4	3	0	0
SAMUN BERKAWAN TANPA BERS/API	4,661	6,156	3,931	4,238	4,287	4,589	3,217	2,115	2,272	1,984	1,344	1,173	783
SAMUN BERSENJATAPI	4	35	21	9	3	8	9	6	4	0	1	2	2
SAMUN TANPA S/API	896	942	933	1,211	1,049	1,224	831	652	710	1,191	1,124	1,090	672
MENCEDERAKAN	562	772	969	741	749	744	690	725	643	651	520	505	378
<b>JUMLAH</b>	<b>6,388</b>	<b>8,249</b>	<b>6,176</b>	<b>6,392</b>	<b>6,289</b>	<b>6,780</b>	<b>4,951</b>	<b>3,672</b>	<b>3,776</b>	<b>3,999</b>	<b>3,137</b>	<b>2,914</b>	<b>1,948</b>
<b>JENAYAH HARTABENDA :</b>													
CURI	4,803	7,510	6,186	4,497	3,910	3,391	3,133	2,995	3,595	3,121	3,118	2,729	2,057
CURI MOTOKAR	3,178	3,138	3,482	3,326	3,359	3,281	2,481	2,229	2,104	1,548	1,482	1,423	1,000
CURI MOTOSIKAL	7,285	6,286	5,319	5,692	5,693	5,459	4,469	4,015	3,864	3,328	3,030	2,763	2,200
CURI VAN/LORI/J'BERAT	813	726	753	664	549	688	548	524	495	291	253	254	147
CURI RAGUT	2,181	3,341	1,897	951	384	214	593	604	1,288	7	3	2	0
PECAH RUMAH DAN CURI	3,790	4,531	4,682	3,480	2,838	2,506	2,118	1,907	1,867	1,188	1,104	1,087	949
<b>JUMLAH</b>	<b>22,050</b>	<b>25,532</b>	<b>22,319</b>	<b>18,610</b>	<b>16,733</b>	<b>15,539</b>	<b>13,342</b>	<b>12,274</b>	<b>13,213</b>	<b>9,483</b>	<b>8,990</b>	<b>8,258</b>	<b>6,353</b>
<b>JUMLAH JENAYAH INDEKS</b>	<b>28,438</b>	<b>33,781</b>	<b>28,495</b>	<b>25,002</b>	<b>23,022</b>	<b>22,319</b>	<b>18,293</b>	<b>15,946</b>	<b>16,989</b>	<b>13,482</b>	<b>12,127</b>	<b>11,172</b>	<b>8,301</b>

Sumber: Statistik Jenayah Indeks Malaysia (2022). Bahagian D4 (Risikan/Operasi/Rekod Jenayah), Jabatan Siasatan Jenayah, Bukit Aman.

Namun, timbul persoalan adakah pelaksanaan *Community Policing* di Kuala Lumpur benar-benar berkesan sehingga mendorong kadar jenayah indeks menurun? Persoalan ini timbul kerana laporan daripada Suruhanjaya Integriti Agensi Penguatkuasaan (SIAP) mendapati bahawa sepanjang tahun 2011 hingga 2020 sebanyak 3,443 aduan salah laku melibatkan PDRM yang mana aduan tertinggi direkodkan berbanding agensi penguatkuasa lain (Suruhanjaya Integriti Agensi Penguatkuasaan, 2022).

Cheurprakobkit (2002) mendapati bahawa kurangnya pemahaman berkenaan *Community Policing* adalah disebabkan masalah dalaman organisasi yang melibatkan proses pengurusan yang lemah daripada pemimpin dan pegawainya. Ada dalam kalangan Pegawai Kanan Polis (PKP) dan Pegawai Rendah Polis (PRP) terutamanya yang masih baru berkhidmat dalam PDRM kurang jelas mengenai konsep *Community Policing*. Perkara ini disebabkan kurangnya pendedahan maklumat, komitmen dan keinginan untuk melibatkan diri dalam program-program pencegahan jenayah yang turut disertai oleh masyarakat setempat (Zaini Jass, temu bual, Oktober 8, 2021).

Sesuatu aktiviti atau program berbentuk kemasyarakatan tidak dapat dilaksanakan sekiranya tiada persediaan yang rapi dari sudut sumber manusia, sumber maklumat, sumber kewangan dan sebagainya (Sanusi, temu bual, September 24, 2020). Begitu juga dengan kemudahan logistik yang tidak lengkap seperti jumlah dan kondisi kenderaan pasukan,

peralatan dalam siasatan dan ruangan pejabat yang terhad. Kekurangan jumlah PKP dan PRP di satu-satu tempat berpotensi menyebabkan ada dalam kalangan mereka melaksanakan pelbagai tugas secara serentak yang boleh mengakibatkan hasil kerja yang tidak berkualiti dan memberi kesan kepada keterampilan dan personaliti mereka (Sanusi, temu bual, September 24, 2020).

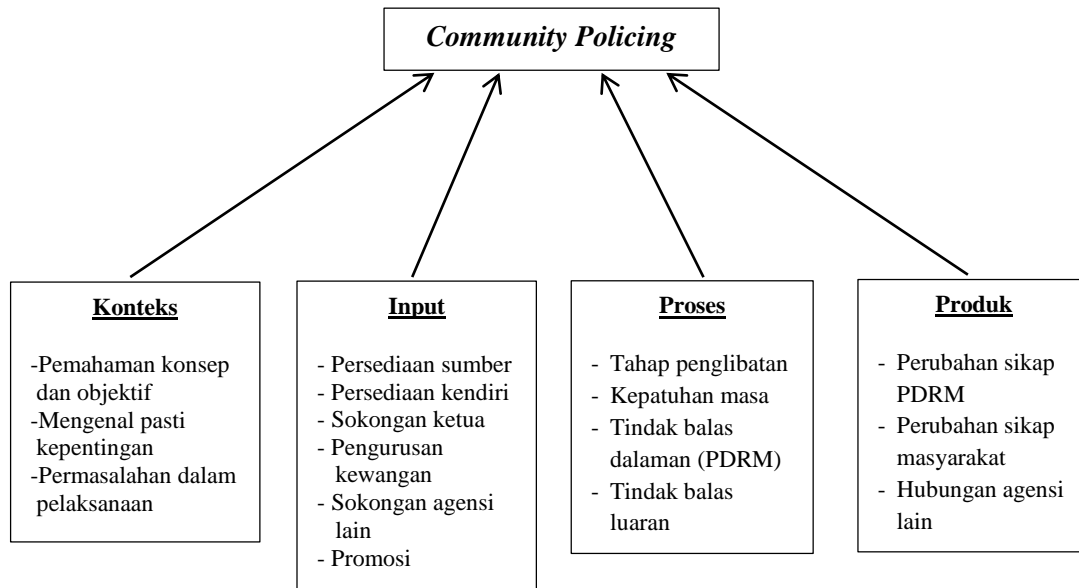
Warga PDRM perlu mengubah minda dan cara bekerja kepada budaya kerja kelas pertama berasaskan pemikiran di luar kotak dan harus melakukan perubahan asas dalam strategi dan juga pemikiran (Asmawati, 2015). Kejayaan dalam sesuatu strategi yang dirancang adalah bergantung kepada keupayaan pihak atasan untuk menyelia, mengawal dan meletakkan kumpulan sasar yang memahami peranan mereka supaya objektif program dapat dicapai. Struktur pengurusan dalam organisasi polis perlu diperkuat kerana pelaksanaan *Community Policing* bukan sahaja melibatkan masyarakat, tetapi secara tidak langsung dapat memperkasakan PKP dan PRP supaya lebih berinovasi, berdisiplin dan bermotivasi dalam pasukan (Rosly, temu bual, September 24, 2020).

### Objektif Kajian

Objektif utama kajian ini adalah untuk menilai keberkesanan keseluruhan pelaksanaan *Community Policing* dari perspektif warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur. Beberapa perkara yang dikaji berasaskan kepada Model Penilaian Stufflebeam/KIPP (1971) iaitu Konteks, Input, Proses dan Produk). Objektif kajian seperti berikut;

- 1) Mengukur tahap pemahaman konsep *Community Policing* dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur. Penilaian konteks membincangkan berkenaan pemahaman konsep dan objektif *Community Policing*, kepentingan pelaksanaan *Community Policing* dan permasalahan dalam melaksanakan *Community Policing*.
- 2) Mengenal pasti tahap persediaan pelaksanaan *Community Policing* dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur bagi menentukan keberkesanan sama ada berjaya dilaksanakan atau sebaliknya. Penilaian input membincangkan berkenaan persediaan sumber maklumat, persediaan sendiri, sokongan ketua, pengurusan kewangan, sokongan agensi-agensi lain dan promosi.
- 3) Untuk menilai keberkesanan *Community Policing* ketika proses pelaksanaannya dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur. Penilaian proses membincangkan berkenaan tahap penglibatan individu, tahap kepatuhan masa, tahap tindak balas dalaman (PDRM) dan tindak balas luaran (masyarakat).
- 4) Mengenal pasti kesan dan perubahan sikap yang berlaku kepada PKP dan PRP PDRM Kontinjen Kuala Lumpur berdasarkan dua kumpulan mengikut pangkat. Penilaian produk membincangkan berkenaan perubahan sikap dalam kalangan PKP dan PRP, perubahan sikap dalam kalangan masyarakat dan perubahan dalam hubungan dengan agensi-agensi lain.

Berdasarkan Model Penilaian Stufflebeam/KIPP yang digunakan dalam kajian, maka kerangka konseptual yang dibina oleh pengkaji dapat dirujuk dalam Rajah 1.1. Model ini mengandungi empat komponen iaitu konteks, input, proses dan produk.



Sumber: Ilustrasi Pengkaji

**Rajah 1.1: Rangka Kerja Keberkesanan Pelaksanaan *Community Policing***

Model dalam Rajah 1.1 menunjukkan bahawa *Community Policing* adalah sebagai komponen terpenting iaitu pembolehubah bersandar. Manakala penilaian konteks, input, proses dan produk adalah pembolehubah bebas. Oleh yang demikian, setiap penilaian (konteks, input, proses, produk) perlu dinilai tahap keberkesanannya secara menyeluruh yang menyumbang kepada kejayaan atau kegagalan pelaksanaan *Community Policing* di Kontinjen Kuala Lumpur.

### Reka Bentuk Kajian

Kaedah kajian yang digunakan oleh pengkaji adalah kajian tinjauan deskriptif. Pemilihan kajian tinjauan deskriptif adalah bersesuaian kerana pelaksanaan *Community Policing* di lapangan melibatkan pihak polis dan masyarakat meskipun kajian ini memfokuskan dalam kalangan pihak polis sahaja. Selain itu, pengkaji juga menjalankan sesi temu bual dengan beberapa orang PKP yang masih berkhidmat dan yang telah bersara bertujuan untuk menyokong sesuatu kenyataan mengenai pelaksanaan *Community Policing* sama ada pendapat, pencerahan dan pengalaman mereka.

Data primer diperoleh melalui pengagihan set borang kaji selidik oleh pengkaji kepada responden. Soalan-soalan kaji selidik dirangka berdasarkan kepada ulasan karya pengkaji terdahulu. Selain itu, pengkaji membuat rujukan beberapa arahan pentadbiran Ketua Polis Negara (KPN), buku-buku ilmiah dan contoh soal selidik daripada pengkaji lain serta ditambah baik mengikut perubahan semasa. Data sekunder dikumpul menerusi bacaan daripada kajian pengkaji-pengkaji tempatan dan luar negara, artikel-artikel, jurnal-jurnal, akhbar tempatan, buku-buku perundangan, majalah dan lain-lain.

## Lokasi Kajian

Kajian ini dijalankan di semua daerah di bawah pentadbiran IPK Kuala Lumpur, terdiri daripada 6 buah daerah iaitu Ibu Pejabat Polis Daerah (IPD) Dang Wangi, IPD Sentul, IPD Brickfield, IPD Cheras, IPD Wangsa Maju dan IPD Putrajaya.

## Pemilihan Responden

Dalam pemilihan responden, pengkaji menggunakan *Stratified Sampling* atau Rawak Strata. Tujuan pengkaji menggunakan rawak strata kerana adalah sukar untuk mendapatkan maklum balas dan mengambil pendapat keseluruhan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur. Namun, sangat mudah dan menjimatkan masa dengan membuat beberapa kumpulan mengikut daerah-daerah dalam pentadbiran IPK Kuala Lumpur.

Oleh yang demikian, pengkaji menggunakan *Stratified Sampling* yang bersifat homogen kerana responden dibahagikan kepada 2 kumpulan iaitu:

1. PKP berpangkat Inspektor hingga Inspektor General;
2. PRP berpangkat Konstabel hingga Sub Inspektor.

Tujuan pengkaji menetapkan responden kepada dua kumpulan kerana kumpulan PKP adalah dalam kalangan mereka yang mengetuai pelbagai penugasan di lapangan termasuk menjadi contoh dan bertindak sebagai suri teladan (*role model*) kepada kumpulan PRP. Manakala PRP pula adalah kumpulan sokongan atau penggerak dalam pelbagai penugasan di lapangan yang perlu dipantau dan semua tindakan perlu dilaporkan kepada ketua/penyelia. Rasional pembahagian kumpulan ini sebagai responden dalam kajian adalah kerana pengkaji ingin mengetahui sejauh manakah kerjasama yang diberikan oleh kedua-dua kumpulan ini sehingga menghasilkan *Community Policing* yang berkesan di Kontinjen Kuala Lumpur walaupun bidang tugas antara dua kumpulan ini adalah berbeza.

## Populasi dan Persampelan

Pengkaji menetapkan jumlah responden adalah seramai 460 orang terdiri daripada PKP dan PRP yang melibatkan semua daerah di Kontinjen Kuala Lumpur. Penetapan jumlah responden ini berdasarkan formula pengiraan sampel oleh Isaac dan Michael (2008) iaitu tingkat kesalahan 1%, 5% dan 10% dari setiap jumlah kumpulan responden. Jumlah sampel mengikut ralat 10% bagi 759 orang PKP ialah 200 orang dan bagi 7,676 orang PRP ialah 260 orang.

Untuk tujuan kajian ini, kebolehpercayaan dan kesahan instrumen telah dibuat dengan menggunakan kajian rintis kepada 30 responden terdiri daripada 15 orang PKP dan 15 orang PRP. Ujian ini dibuat dengan menggunakan kaedah *Cronbach Alpha* kepada empat dimensi iaitu Konteks, Input, Proses dan Produk yang menggunakan lima poin Skala *Likert*. Keputusan kajian rintis diperoleh seperti di Jadual 1.2.

Jadual 1.2: Nilai Alpha Cronbach setiap Bahagian Soal Selidik

Bil.	Indikator	Ujian Rintis 1		Ujian Rintis 2	
		No. Item	Nilai Alpha	No. Item	Nilai Alpha
1.	Demografi	1-10	-	1-10	-
2.	<b>Bah. 1: Penilaian Konteks</b>	1-40		1-26	
2.1	A. Pemahaman Konsep & Objektif	1-16	<b>0.959</b>	1-10	<b>0.934</b>
2.2	B. Kepentingan Melaksanakan CP	17-28	<b>0.985</b>	11-19	<b>0.925</b>
2.3	C. Permasalahan Dalam Pelaksanaan CP	29-40	<b>0.920</b>	20-26	<b>0.807</b>
3.	<b>Bah. 2: Penilaian Input</b>	1-48		1-37	
3.1	A. Persediaan Sumber Maklumat	1-10	<b>0.979</b>	1-7	<b>0.952</b>
3.2	B. Persediaan Kendiri	11-19	<b>0.948</b>	8-14	<b>0.933</b>
3.3	C. Sokongan Ketua	20-27	<b>0.990</b>	15-20	<b>0.941</b>
3.4	D. Pengurusan Kewangan	28-37	<b>0.935</b>	21-27	<b>0.872</b>
3.5	E. Sokongan Agensi	38-42	<b>0.977</b>	28-32	<b>0.905</b>
3.6	F. Promosi	43-48	<b>0.970</b>	33-37	<b>0.930</b>
4.	<b>Bah. 3: Penilaian Proses</b>	1-24		1-22	
4.1	A. Tahap Penglibatan	1-6	<b>0.888</b>	1-5	<b>0.918</b>
4.2	B. Kepatuhan Masa	7-11	<b>0.964</b>	6-9	<b>0.870</b>
4.3	C. Tindak Balas Dalam	12-17	<b>0.983</b>	10-15	<b>0.941</b>
4.4	D. Tindak Balas Masyarakat	18-24	<b>0.973</b>	16-22	<b>0.933</b>
5.	<b>Bah. D: Penilaian Produk (Kesan &amp; Perubahan)</b>	1-22		1-20	
5.1	A. Sikap PKP dan PRP	1-10	<b>0.946</b>	1-9	<b>0.961</b>
5.2	B. Sikap Masyarakat	11-17	<b>0.951</b>	10-15	<b>0.937</b>
5.3	C. Hubungan Dengan Agensi	18-22	<b>0.966</b>	16-20	<b>0.944</b>

Hasil ujian kajian rintis di Jadual 1.2 mendapati bahawa nilai kebolehpercayaan bagi setiap elemen pada setiap indikator adalah melebihi 0.8. Nilai ini menunjukkan bahawa semua pembolehubah mempunyai kebolehpercayaan pada tahap 'Sangat baik dan efektif dengan tahap konsistensi yang tinggi' seperti saranan Bond dan Fox (2015). Oleh itu, semua soalan dalam kajian ini boleh dipercayai dan akan menghasilkan keputusan yang konsisten.



## Analisis Data

Dalam proses menganalisis data kuantitatif, pengkaji menggunakan perisian *Statistical Package for Social Science (SPSS) Version 26* untuk menganalisa data yang dikumpulkan daripada responden. Pengkaji menggunakan nilai pekali *Croanbach Alfa* untuk menilai tahap kebolehpercayaan item dan *Construct Validity* untuk menilai tahap kesahan instrumen dalam kajian rintis. Analisa peratusan dan kekerapan dilakukan terhadap pembolehubah demografi responden dan analisa min dan sisihan piawai juga diaplikasikan untuk mengetahui tahap pemahaman konsep *Community Policing* (penilaian konteks), menilai tahap persediaan (penilaian input), menilai keberkesanan ketika pelaksanaan *Community Policing* (penilaian proses) dan mengenal pasti kesan dan perubahan yang berlaku dalam kalangan PKP dan PRP (penilaian produk). Secara keseluruhannya, dapatan kajian berkenaan penilaian konteks, input, proses dan produk seperti di Jadual 1.3.

**Jadual 1.3: Keberkesanan *Community Policing* Melalui Penilaian Konteks, Input, Proses dan Produk**

Penilaian	Konstruk	Min Keseluruhan	Sisihan Piawai	Interpretasi
Konteks	1. Pemahaman Konsep dan Objektif CP	4.02	0.69	Tinggi
	2. Kepentingan Melaksanakan CP	3.99	0.77	Tinggi
	3. Permasalahan Melaksanakan CP	3.96	0.74	Tinggi
	<b>Keseluruhan</b>	<b>3.99</b>	<b>0.61</b>	<b>Tinggi</b>
Input	1. Persediaan Sumber Maklumat	4.04	0.59	Tinggi
	2. Persediaan Kendiri	4.03	0.69	Tinggi
	3. Sokongan Ketua	4.04	0.72	Tinggi
	4. Pengurusan Kewangan	3.94	0.69	Tinggi
	5. Sokongan Agensi-Agensi Lain	4.08	0.75	Tinggi
	6. Promosi	4.08	0.70	Tinggi
	<b>Keseluruhan</b>	<b>4.03</b>	<b>0.57</b>	<b>Tinggi</b>
Proses	1. Tahap Penglibatan Individu	4.14	0.61	Tinggi
	2. Tahap Kepatuhan Masa	3.93	0.69	Tinggi
	3. Tahap Tindak Balas Dalam	3.99	0.68	Tinggi
	4. Tahap Tindak Balas Masyarakat	4.06	0.69	Tinggi
	<b>Keseluruhan</b>	<b>4.03</b>	<b>0.59</b>	<b>Tinggi</b>
Produk	1. Perubahan Sikap PKP dan PRP	4.14	0.62	Tinggi
	2. Perubahan Sikap Masyarakat	4.03	0.66	Tinggi
	3. Perubahan Hubungan Antara Agensi	4.09	0.63	Tinggi
	<b>Keseluruhan</b>	<b>4.09</b>	<b>0.57</b>	<b>Tinggi</b>

Jadual 1.3 menunjukkan bahawa secara keseluruhannya, penilaian konteks pada tahap tinggi (min=3.99, sp=061). Penilaian input juga pada tahap tinggi (min=4.03, sp=0.57).

Penilaian proses juga pada tahap tinggi (min=4.03, sp=0.59). Manakala penilaian produk pula mencatatkan nilai tertinggi berbanding penilaian yang lain (min=4.09, sp=0.57). Interpretasi ini adalah berdasarkan tahap pengukuran skor min yang digunakan hasil pengubahsuaian Zulkifli Awang (2012) seperti di Jadual 1.4.

**Jadual 1.4: Interpretasi Skor Min**

Skor Min	Interpretasi (Tahap)
1.00 hingga 2.49	Rendah dan tidak memuaskan atau tidak perlu
2.50 hingga 3.79	Sederhana dan agak memuaskan atau agak perlu
3.80 hingga 5.00	Tinggi dan sangat memuaskan atau sangat perlu

Sumber: Zulkifli Awang. (2012). *Strategi Pengajaran Mata Pelajaran Pendidikan Jasmani Yang Berkesan*, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.

### **Perbincangan**

Perbincangan dalam artikel ini adalah menjelaskan objektif kajian di mana pengkaji akan membincangkan pada setiap penilaian berkenaan kelebihan dan kekurangan *Community Policing* berdasarkan dapatan kajian. Seterusnya pengkaji membuat kesimpulan sama ada *Community Policing* di Kontinjen Kuala Lumpur perlu diteruskan, dipinda atau ditamatkan. Selain itu, pengkaji juga akan memberi cadangan untuk memperkasakan pelaksanaan *Community Policing*.

### **Tahap Pemahaman Konsep dan Objektif *Community Policing* dalam kalangan Warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur melalui Penilaian Konteks**

Stufflebeam (1971) menegaskan bahawa penilaian konteks adalah garis panduan yang rasional untuk melaksanakan sesuatu program meliputi penetapan objektif, dasar yang menyokong visi dan misi program serta proses untuk mengenal pasti kelebihan dan kelemahan program. Untuk menilai tahap pemahaman konsep dan objektif *Community Policing* dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur melalui penilaian konteks, pengkaji menghuraikan melalui tiga aspek iaitu pemahaman konsep dan objektif, kepentingan pelaksanaan dan permasalahan dalam pelaksanaan.

#### ***Pemahaman Konsep dan Objektif***

Dapatan kajian dalam penilaian konteks menunjukkan bahawa tahap pemahaman konsep dan objektif *Community Policing* dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur berada pada tahap yang tinggi (min=4.02, sp=0.69). Perubahan dalam sistem pentadbiran PDRM yang menjurus kepada hubungan kerjasama dengan masyarakat melalui *Community Policing* difahami oleh warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur apabila pucuk pimpinan PDRM menetapkan objektif *Community Policing* yang jelas di bawah Arahan KPN, Bil 70. Rujukan KPN 35/90 bertarikh 11 Mac 2008. Salah satu daripada objektif ialah melibatkan masyarakat

dalam menangani masalah peningkatan jenayah dan persepsi kebimbangan masyarakat menangani jenayah.

Walau bagaimanapun, dapatan kajian ini juga menunjukkan bahawa terdapat dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur yang kurang mengambil bahagian dalam memberikan pendapat dan idea ketika mesyuarat perancangan program dijalankan. Pengkaji mendapati perkara ini disebabkan oleh perjalanan atau pengisian program *Community Policing* pada kebiasaannya mengikut kepada agenda sama yang pernah dilakukan oleh daerah atau kontinjen itu sendiri bertujuan untuk menjimatkan penggunaan sumber manusia, masa dan kos. Hal ini secara langsung telah menutup peluang kepada PKP dan PRP untuk berkongsi idea yang baru dan bernas ketika proses perancangan program *Community Policing* diadakan.

Namun, dapat dirumuskan bahawa warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur memahami konsep dan objektif *Community Policing* yang dilaksanakan. Mereka juga dapat memahami bahawa program/konsep ini dapat mendidik dan memberi pendedahan kepada masyarakat mengenai isu keselamatan diri, harta benda dan keadaan sekeliling.

### ***Kepentingan Pelaksanaan Community Policing***

Dapatan kajian menunjukkan bahawa kepentingan pelaksanaan *Community Policing* berada pada tahap tinggi (min=3.99, sp=0.77). Perkara ini menunjukkan bahawa warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur menyedari kepentingan dan kelebihan yang diperolehi daripada program *Community Policing* terutamanya dalam mengukuhkan hubungan/kerjasama antara PDRM dengan masyarakat. Dapatan kajian ini menyokong kajian yang dilakukan oleh DeNita R. Square-Smith pada tahun 2017 di mana pelaksanaan *Community Policing* telah mencapai matlamatnya apabila masyarakat di Bandar Richmond, Virginia, Amerika Syarikat mengambil langkah untuk mengetepikan sebarang usaha yang menghalang atau menyekat kerjasama masyarakat dengan pihak polis. Hubungan dingin antara pihak polis dan masyarakat setempat boleh mencetuskan interaksi negatif yang membawa kepada situasi di mana pihak polis beranggapan masyarakat adalah sebagai suspek, saksi atau mangsa (Bonner, 2015).

Walau bagaimanapun, dapatan kajian ini juga mendapati bahawa terdapat dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan pelaksanaan *Community Policing* bukan menjadi faktor yang mengubah cara kerja mereka untuk menjadi lebih proaktif. Pengkaji mendapati bahawa kumpulan ini bertindak proaktif bukan hanya melalui program *Community Policing* semata-mata. Bahkan melalui pelbagai program yang diperkenalkan oleh PDRM seperti *Go-To-Safety-Point* (GTSP), Amalan Hijau PDRM, Ekosistem Kondusif Sektor Awam (EKSA) dan lain-lain. Selain itu, aktiviti-aktiviti kerohanian dan LDP yang dilaksanakan oleh PDRM juga secara tidak langsung memberi kesan kepada PKP dan PRP untuk bertindak dalam penyelesaian masalah dan proaktif dalam melaksanakan tugas.

### ***Permasalahan dalam Pelaksanaan Community Policing***

Dapatan kajian dalam penilaian konteks menunjukkan bahawa warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengetahui permasalahan yang dihadapi dalam pelaksanaan *Community*

*Policing* apabila berada pada tahap tinggi (min=3.96, sp=0.74). Komunikasi yang kurang jelas dalam penyaluran maklumat dan penyampaian arahan merupakan permasalahan yang utama. Justeru itu, warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengakui bahawa komunikasi yang baik sama ada sesama PKP dan PRP sangat diperlukan agar *Community Policing* dapat dilaksanakan dengan berkesan. Perkara ini sejajar dengan Garis Panduan Pelaksanaan *Community Policing* PDRM, Arahan KPN, Bil 70. Rujukan KPN 35/90, bahagian Pemilihan Pegawai/Anggota *Community Policing* para 2 iaitu “Berkebolehan berkomunikasi dengan baik dan bersopan santun.”

Kesimpulannya, kajian yang telah dijalankan menunjukkan bahawa warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur memahami dengan jelas konsep dan objektif pelaksanaan *Community Policing* sama ada di peringkat balai, daerah atau kontinjen dengan mencatatkan tahap yang tinggi (min=3.99, sp=0.69). Pemahaman konsep ini meletakkan daya pemikiran warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur di tahap yang baik kerana mereka mengetahui objektif program, kepentingan dan permasalahan yang akan dihadapi dalam pelaksanaan *Community Policing* yang memberi kesan kepada budaya kerja mereka. Oleh yang demikian, pengkaji mendapati bahawa penilaian konteks dalam Model Penilaian Stufflebeam/KIPP boleh dijadikan sebagai ukuran dalam memastikan pelaksanaan *Community Policing* di Kontinjen Kuala Lumpur berjaya dilaksanakan.

### **Tahap Persediaan Pelaksanaan *Community Policing* dalam kalangan Warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur melalui Penilaian Input**

Stufflebeam (1971) menegaskan bahawa penilaian input adalah penyampaian dan perkongsian maklumat dalam menentukan penggunaan sumber-sumber supaya objektif sesuatu program tercapai. Maklumat yang diterima diperlukan untuk menstrukturkan dan memperkukuhkan hala tuju program agar jelas dan mudah difahami oleh semua pihak yang terlibat. Selain itu, Stufflebeam (1971) juga menegaskan keputusan yang boleh dibuat berdasarkan penilaian input ialah dengan mengkhususkan penggunaan sumber, prosedur, peralatan, kemudahan dan bahan. Untuk menilai tahap persediaan pelaksanaan *Community Policing* dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur melalui penilaian input, pengkaji menghuraikan melalui enam aspek iaitu persediaan sumber maklumat, persediaan sendiri, sokongan ketua, pengurusan kewangan, sokongan agensi-agensi lain dan promosi.

#### ***Persediaan Sumber Maklumat***

Dapatan kajian menunjukkan bahawa persediaan sumber maklumat dalam pelaksanaan *Community Policing* berada pada tahap tinggi (min=4.04, sp=0.59). Sumber maklumat yang disalurkan oleh masyarakat kepada pihak polis perlu dinilai terlebih dahulu kesahihannya. Dapatan kajian ini menyokong kenyataan yang dikeluarkan oleh Biro Bantuan Keadilan, Jabatan Keadilan Amerika Syarikat pada tahun 2013 mengenai *Comparative Statistics (CompStat)* di mana menekankan perkongsian maklumat yang berkesan dengan memastikan maklumat tersebut adalah betul dan tepat. Dalam memastikan kesahihan sumber maklumat, masyarakat juga memerlukan pengetahuan yang luas dalam sesuatu isu. Pengetahuan tentang struktur fizikal, geografi dan sosial kejuruan membolehkan masyarakat mengambil bahagian secara aktif dalam menyalurkan maklumat dan membantu pihak polis untuk menentukan tindakan yang diambil (Trojanowicz & Bucqueroux, 1990).

Oleh yang demikian, dapatan kajian ini membuktikan bahawa sumber maklumat jenayah yang diterima daripada masyarakat perlu dikaji dan dinilai terlebih dahulu sebelum sebarang tindakan pencegahan diambil oleh pihak polis khususnya warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur. Maklumat yang sahih dapat membantu pihak polis dalam membuat perancangan pencegahan secara tersusun yang akan menyumbang kepada kejayaan dalam pelaksanaan *Community Policing*.

### ***Persediaan Kendiri***

Dapatan kajian menunjukkan bahawa persediaan sendiri dalam pelaksanaan *Community Policing* dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur adalah tinggi (min=4.03, sp=0.69). Perkara ini perlu dengan sentiasa menjaga penampilan diri agar mudah didekati oleh masyarakat. Jamaludin (2010) mendefinisikan sendiri sebagai penilaian seseorang ke atas dirinya sendiri yang meliputi rupa paras, kesihatan fizikal, kebolehan, kekuatan, kelemahan dan tingkah laku seseorang dari aspek psikologi dan jasmani. Aspek dalaman adalah menjurus kepada ilmu pengetahuan, latihan atau kursus yang perlu dimiliki oleh warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur untuk meningkatkan lagi tahap profesionalisme ketika berhadapan dengan masyarakat.

Dalam usaha untuk mendekati diri dengan masyarakat, latihan secara berterusan perlu dilakukan oleh warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur. Latihan asas yang diterima di pusat latihan polis perlu diteruskan dengan kursus-kursus tambahan ketika berkhidmat di lapangan (Demir, 2002). Melalui latihan atau kursus ini dapat menambahkan pengalaman dan berupaya memantapkan tahap pemikiran pegawai polis untuk digunakan ketika berhadapan dengan masyarakat dengan pelbagai kaedah (Demir, 2002).

Namun, dapatan kajian mendapati bahawa seramai 109 orang (22.3%) warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur yang mengatakan tidak pasti, tidak setuju dan sangat tidak setuju bahawa tahap pemahaman mereka mengenai *Community Policing* meningkat jika mengikuti Latihan Dalam Perkhidmatan (LDP) dan kursus yang dianjurkan oleh PDRM. Dapatan kajian ini bertentangan dengan kajian Williams dan Sloan pada tahun 1990 yang mengakui bahawa kepentingan latihan, kursus dan pendidikan dalam meletakkan asas kepada kejayaan pelaksanaan program *Community Policing* di Jabatan Polis Aurora, Colorado, Amerika Syarikat. Adlan (2000) pula mendapati bahawa semakin tinggi tahap pendidikan dan pengetahuan, semakin rendah tekanan kerja yang dirasakan. Ini kerana cara pemikiran, pengendalian emosi dan kemahiran membuat keputusan boleh diterjemahkan berdasarkan tahap pengetahuan dan pendidikan yang diterima.

### ***Sokongan Ketua***

Dapatan kajian menunjukkan bahawa sokongan daripada ketua/penyelia dalam pelaksanaan *Community Policing* dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur adalah tinggi (min=4.04, sp=0.72). Perkara ini berlaku jika ketua/penyelia sentiasa berfikiran terbuka dan mendengar pendapat serta pandangan orang lain. Seorang pemimpin perlu memberikan sokongan yang padu di setiap peringkat dalam jabatan kerana untuk mendapatkan sokongan daripada pekerja bawahan untuk melaksanakan *Community Policing* adalah perkara yang sukar (Edwards, 2002). Seorang ketua/penyelia yang berwibawa sentiasa menunjukkan ciri-ciri kepimpinan dan contoh pengurusan yang baik

kepada pekerja (Trojanowicz, 1996). Skogan (2000) menegaskan bahawa lebih dekat pemimpin dengan pekerja di lapangan, lebih banyak ciri kepimpinan mereka dapat dinilai.

Dapatan kajian ini juga menyokong kenyataan O'Neill (2004) bahawa semua pegawai yang terlibat dengan pelaksanaan program perlu diberikan peluang dan ruang untuk mengambil bahagian serta perlu keluar daripada garisan sempadan kuasa sesebuah jabatan (O'Neill, 2004). Ini bermaksud, ketua/penyelia perlu memberi sokongan, galakan dan mengawal selia setiap aktiviti yang dilakukan oleh pekerja tanpa mengira pangkat dan jawatan selagi mereka memahami matlamat dan objektif yang hendak dicapai dalam *Community Policing* (Edwards, 2002).

Namun, berdasarkan kajian ini terdapat kelemahan di mana pengkaji mendapati seramai 85 orang (17.4%) dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan tidak pasti atau tidak setuju bahawa ketua/penyelia sentiasa memberikan motivasi, sokongan dan galakan kepada PKP dan PRP untuk melaksanakan *Community Policing*. Kegagalan ketua dalam mengawal selia anggota bawahan dan kelemahan tadbir urus pasukan polis dalam pelaksanaan *Community Policing* mengakibatkan berlakunya konflik dalaman (Hollis, 2018).

### ***Pengurusan Kewangan***

Dapatan kajian menunjukkan bahawa pengurusan kewangan dalam pelaksanaan *Community Policing* berada pada tahap tinggi (min=3.94, sp=0.69). Sifat jujur dan amanah ditetapkan sebagai aspek penting dalam pengurusan kewangan ketika melaksanakan *Community Policing*. Kekurangan peruntukan dan kegagalan dalam menguruskan sumber kewangan akan menyebabkan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur berhadapan dengan bebanan kerana terpaksa menampung kos perbelanjaan sendiri dan perkara ini sama sekali perlu dielakkan. Namun, PDRM amat bertuah kerana dalam melaksanakan program *Community Policing*, sumber kewangan bukanlah satu halangan yang besar. Ini kerana, PDRM tidak ketinggalan dalam menerima peruntukan kewangan melalui Pembentangan Belanjawan. Sebagai contoh, Pembentangan Belanjawan 2013, kerajaan memperuntukkan sebanyak RM 591 juta kepada PDRM untuk mewujudkan kejiranan yang selamat dan harmoni (Zaiton, 2016). Pembentangan Belanjawan 2017, kerajaan memperuntukkan sebanyak RM 60 juta bagi meningkatkan keberkesanan usaha mencegah jenayah di kawasan bandar, termasuk inisiatif *omnipresence* serta unit rondaan bermotosikal (URB). Pembentangan Belanjawan 2020, pihak kerajaan telah memperuntukkan sebanyak RM 17 bilion kepada PDRM untuk memfokuskan kepada pencegahan jenayah. Selain itu, dalam melaksanakan *Community Policing*, PDRM juga mendapat kerjasama daripada agensi-agensi lain yang menyalurkan bantuan mengikut keperluan sesuatu program yang akan dilaksanakan.

Walau bagaimanapun, dapatan kajian mendapati bahawa terdapat seramai 208 orang (42.7%) dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan sangat tidak setuju, tidak setuju dan tidak pasti bahawa peruntukan sumber kewangan untuk kegunaan dalam pelaksanaan *Community Policing* adalah mencukupi. Pengkaji mendapati bahawa hal ini berlaku kerana mereka tidak dimaklumkan berkenaan status kewangan dan jumlah yang disalurkan oleh Bukit Aman kepada PDRM Kontinjen Kuala Lumpur atau IPD untuk menjayakan program *Community Policing*. Oleh yang demikian, pengkaji berpendapat

bahawa PDRM Kontinjen Kuala Lumpur atau IPD perlu memaklumkan kepada PKP dan PRP mengenai sumber kewangan dan jumlah yang diperuntukkan oleh Bukit Aman untuk menjayakan program *Community Policing*. Hal ini bertujuan untuk mencerminkan sikap ketelusan, kejujuran dan integriti individu atau jabatan dalam mengawal selia aliran kewangan supaya tiada ruang dan peluang salah laku dan penyelewengan dibuat oleh mana-mana pihak.

### ***Sokongan Agensi-agensi Lain***

Dapatan kajian ini juga menunjukkan bahawa sokongan dan penglibatan agensi-agensi lain dalam pelaksanaan *Community Policing* adalah tinggi (min=4.08, sp=0.75) apabila dapat merapatkan lagi jaringan kerjasama antara jabatan. Dapatan kajian ini sejajar dengan kajian Trojanowicz dan Bucqueroux pada tahun 1994 di mana mereka mendapati bahawa polis, masyarakat, ahli perniagaan, ahli politik, agensi-agensi lain dan media perlu memainkan peranan yang penting dalam proses pelaksanaan *Community Policing*. Dapatan kajian ini juga konsisten dengan Arahan KPN, Bil 70. Rujukan KPN 35/90, Garis Panduan Pelaksanaan *Community Policing* PDRM, Bahagian Struktur Organisasi para 4; Bahagian Fungsi dan Tanggungjawab, para 3 iaitu “Mewujudkan tatacara berstruktur bekerjasama sebagai rakan (*smart partnership*) dan Jawatan Kuasa *Community Policing* (JKCP), Media, MCPF, NGO, Kementerian, Swasta di mana peranan jawatan kuasa ini adalah sebagai pemangkin untuk menjayakan program-program *Community Policing*.”

Dapatan kajian juga mendapati bahawa seramai 103 orang (21.1%) dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan sangat tidak setuju, tidak setuju dan tidak pasti bahawa agensi-agensi lain turut memberikan bantuan kemudahan fasiliti dan peruntukan sumber kewangan dalam menjayakan pelaksanaan *Community Policing*. Pengkaji mendapati bahawa perkara ini disebabkan oleh warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur menganggap penglibatan agensi-agensi lain hanya dalam menyalurkan bantuan fasiliti dan kewangan sahaja. Perkara ini perlu diberi perhatian kerana jika program *Community Policing* dianjurkan oleh PDRM sahaja, matlamat program tidak tercapai kerana *Community Policing* memerlukan penglibatan pemegang taruh.

Oleh yang demikian, dapatan kajian ini menunjukkan bahawa sokongan agensi-agensi lain dalam pelaksanaan *Community Policing* adalah penting kerana kejayaan program juga adalah bergantung kepada kerjasama yang diberikan oleh agensi-agensi lain. Lebih banyak penglibatan mereka dalam pelaksanaan *Community Policing*, lebih banyak ilmu pengetahuan dapat disampaikan oleh PDRM kepada masyarakat. Perkara ini secara tidak langsung dapat merapatkan lagi hubungan kerjasama yang baik antara kedua-dua pihak.

### ***Promosi***

Dapatan kajian menunjukkan bahawa promosi mencatatkan tahap yang tinggi (min=4.08, sp=0.70). Hubungan baik dengan pengamal media boleh memberikan publisiti bermanfaat dalam membantu untuk meraih sokongan orang ramai di samping mencari sukarelawan yang mempunyai kemahiran yang diperlukan (COPS, 1997). Penglibatan pengamal media dalam mesyuarat perancangan program *Community Policing* adalah salah satu cara untuk menghebahkan isu keselamatan kepada masyarakat di luar. Menurut Fitzgerald (1992), setiap organisasi yang menyediakan produk atau perkhidmatan perlu melalui proses

komunikasi dengan masyarakat untuk diuar-uarkan tentang produk atau perkhidmatan yang disediakan. Komunikasi ini mempunyai dua matlamat yang berlainan tetapi berkaitan antara satu sama lain. Matlamat pertama adalah untuk memaklumkan kepada masyarakat mengenai produk dan perkhidmatannya. Matlamat kedua adalah untuk menubuhkan dan mengekalkan hubungan yang baik atau reputasi organisasi itu sendiri dalam kalangan masyarakat (Fitzgerald, 1992).

Walau bagaimanapun, dapatan kajian juga menunjukkan bahawa terdapat seramai 121 orang (24.8%) warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan tidak pasti, tidak setuju dan sangat tidak setuju bahawa program *Community Policing* akan lebih menarik jika melibatkan kehadiran orang kenamaan atau orang berpengaruh. Pengkaji mendapati bahawa perkara ini berlaku kerana dengan kehadiran atau penglibatan orang kenamaan, sudah pasti segala perancangan untuk menjayakan program dibuat dengan lebih teliti dengan penglibatan pelbagai pihak, penggunaan aset dan kos perbelanjaan yang tinggi. Namun, pengkaji berpendapat bahawa penglibatan orang kenamaan atau orang berpengaruh dalam program *Community Policing* di Kuala Lumpur adalah wajar kerana golongan ini juga dianggap sebagai ikon dalam bidang masing-masing yang boleh mempengaruhi masyarakat dalam usaha mencegah jenayah.

Kesimpulannya, kajian yang telah dijalankan menunjukkan bahawa warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mempunyai tahap persediaan yang tinggi untuk melaksanakan *Community Policing* dengan berkesan sama ada di peringkat balai, daerah atau kontinjen dengan tahap tinggi (min=4.03, sp=0.57). Oleh yang demikian, pengkaji berpendapat bahawa penilaian input dalam Model Penilaian Stufflebeam/KIPP boleh dijadikan sebagai ukuran dalam memastikan pelaksanaan *Community Policing* di Kontinjen Kuala Lumpur berjaya dilaksanakan.

### **Tahap Keberkesanan *Community Policing* ketika Proses Pelaksanaan oleh Warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur dari Penilaian Proses**

Stufflebeam (1971) menegaskan bahawa penilaian proses mempunyai tiga objektif iaitu untuk mengesan atau meramal sebarang kecacatan sama ada sebelum atau ketika program dilaksanakan, memberi maklum balas untuk keputusan yang telah ditetapkan dan mengekalkan rekod prosedur perjalanan program. Secara tidak langsung, penilaian proses adalah peringkat di mana keputusan awal sesuatu program diperolehi meskipun tiada keputusan rasmi. Untuk menilai tahap keberkesanan *Community Policing* ketika proses pelaksanaannya dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur, pengkaji menghuraikan melalui empat aspek iaitu tahap penglibatan individu, tahap kepatuhan masa, tahap tindak balas dalaman (PDRM) dan tindak balas luaran (masyarakat).

#### ***Tahap Penglibatan Individu***

Berdasarkan dapatan kajian, pengkaji mendapati bahawa warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur memikul tanggungjawab dan amanah yang diberikan dalam program *Community Policing* secara profesional dan berdisiplin dengan mencatatkan tahap tertinggi (min=4.14, sp=0.61). Perkara ini sejajar dengan amanat Timbalan Ketua Polis Negara, Mazlan Mansor pada 7 Ogos 2020 yang menyatakan “Warga PDRM perlu sentiasa menjaga imej pasukan dengan mengamalkan sikap profesional serta memberikan perkhidmatan terbaik kepada



masyarakat dan negara” (Portal Rasmi PDRM). Yates dan Pillai (1996) menegaskan bahawa jika pegawai polis menganggap *Community Policing* sebagai satu bebanan, hal ini menyebabkan penglibatan dan sokongan mereka dalam pelaksanaan program adalah kurang berkesan. Manakala pegawai polis yang tiada sebarang tekanan dan bersikap positif didapati sentiasa memberikan komitmen yang terbaik untuk diri sendiri dan jabatan (Yates & Pillai, 1996). Selain itu, dapatan kajian pengkaji mendapati bahawa penglibatan individu yang baik dan bertanggungjawab sentiasa menghulurkan bantuan kepada PKP dan PRP yang lain dalam memastikan *Community Policing* dapat dijalankan dengan lancar. Tidak dinafikan bahawa terdapat hal-hal yang berlaku di luar kawalan dan jangkaan semasa program berlangsung meskipun perancangan kontinjensi telah dibuat. Situasi ini memerlukan tindakan secara profesional perlu diambil oleh PKP dan PRP untuk mengelakkan sesuatu masalah itu menjadi semakin rumit.

Namun, dapatan kajian ini juga mendapati bahawa seramai 72 orang (14.7%) warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan tidak pasti, tidak setuju dan sangat tidak setuju dengan peranan mereka sebagai pemberi nasihat kepada masyarakat dalam isu keselamatan. Perkara ini berlaku kerana mereka menganggap tugas tersebut bukanlah tugas hakiki dan berlainan skop tugas. Oleh yang demikian, pucuk pimpinan PDRM perlu sentiasa memberikan pendedahan dan latihan yang secukupnya kepada para pegawai dan anggota tentang kepentingan penglibatan individu dalam program *Community Policing*.

### ***Tahap Kepatuhan Masa***

Dapatan kajian menunjukkan bahawa tahap kepatuhan masa berada pada tahap tinggi (min=3.93, sp=0.69). Dengan mematuhi dan menghormati masa, pengkaji mendapati bahawa aliran kerja menjadi lebih mudah dan tersusun sejak mula hingga tamat program. Jankovic et al., (2022) menegaskan bahawa kejayaan dalam sesuatu penugasan yang dilakukan oleh pegawai polis adalah berdasarkan kepada kecekapan dan kecerdasan seseorang dalam penguasaan dan pengurusan masa. Setiap penugasan dapat diselesaikan dalam masa yang singkat jika seseorang itu berjaya menguruskan masa dengan baik dan bertindak berdasarkan keutamaan (Schmidt & Lee, 2011).

Walau bagaimanapun, dapatan kajian mendapati seramai 146 orang (30%) dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan sangat tidak setuju, tidak setuju dan tidak pasti bahawa PKP dan PRP tidak melakukan tugas yang lain selagi program *Community Policing* masih belum selesai. Pengkaji mendapati bahawa perkara ini berlaku akibat daripada waktu penugasan yang fleksibel, terutamanya melibatkan kalangan PRP. Selain itu, kegagalan penyelia dalam mengatur jadual penugasan PRP turut menjadi faktor atas kegagalan PRP hadir ke program *Community Policing* sehingga tamat program.

### ***Tahap Tindak Balas Dalaman (PDRM)***

Dapatan kajian menunjukkan bahawa tahap tindak balas dalaman (PDRM) mencatatkan pada tahap tinggi (min= 3.99, sp=0.68). Pengkaji mendapati bahawa setiap teguran dan kritikan yang diberikan oleh ketua/penyelia kepada PKP dan PRP diterima dengan berlapang dada. Teguran dan kritikan adalah tindak balas dalaman PDRM dalam menambah baik sistem perkhidmatan *Community Policing* di samping dapat membentuk pasukan yang berwibawa dalam usaha untuk mencegah jenayah. Tindakan menegur, mengkritik memuji

dan menghargai setiap tindakan yang dilakukan oleh pegawai dan anggota polis menyebabkan tahap kepuasan kerja yang diperoleh pihak polis adalah tinggi (Maja, 2013). Dalam usaha untuk menyelesaikan masalah yang dihadapi oleh pegawai/anggota dalam jabatan, ketua/penyelia perlu menggunakan kebijaksanaan, kreativiti dan inovasi agar pegawai/anggota menerima segala kritikan yang diberikan secara harmoni (Morabito, 2010). Oleh itu, pegawai atasan perlu memberikan kebebasan kepada PKP dan PRP untuk bertindak segera dan perlu berlapang dada untuk menerima sebarang kegagalan, ketidakpuasan hati, aduan dan sebagainya hasil daripada tindakan yang dilakukan mereka.

Walau bagaimanapun, dapatan kajian mendapati bahawa seramai 111 orang (22.7%) dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan sangat tidak setuju, tidak setuju dan tidak pasti bahawa sepanjang program *Community Policing* berlangsung, setiap tindakan mereka dipantau oleh ketua/penyelia. Pengkaji mendapati perkara ini berlaku kerana mereka menganggap bahawa ketua/penyelia tidak meletakkan kepercayaan yang tinggi atas kebolehan dan kemampuan mereka untuk menjayakan *Community Policing*.

### ***Tindak Balas Luaran (Masyarakat)***

Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa tindak balas masyarakat terhadap pelaksanaan *Community Policing* yang dilakukan oleh warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur adalah tinggi (min=4.06, sp=0.69). Tidak dinafikan bahawa dalam usaha untuk melibatkan masyarakat dalam program berbentuk pencegahan jenayah adalah sangat mencabar (Grinc, 1994). Maja (2013) mendapati bahawa masyarakat kini hidup dalam serba moden kesan daripada perubahan ketara dalam struktur sosial, budaya dan ekonomi sehingga menyebabkan isu keselamatan dipinggirkan. Ini kerana tahap pemikiran, tindakan dan kehendak mereka adalah berbeza daripada matlamat utama *Community Policing* (Maja, 2013). Perkara ini menjadi faktor utama kepada warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur menggunakan pelbagai usaha dan cara untuk menarik perhatian masyarakat supaya dapat melibatkan diri dalam program *Community Policing* yang dianjurkan. Zhao (1995) menegaskan bahawa pihak polis perlu memahami idea asas tentang *Community Policing* dengan memberikan penekanan matlamat *Community Policing* kepada masyarakat.

Colquhoun (2004) pula mendapati bahawa untuk memberikan keyakinan kepada masyarakat untuk terlibat dalam program *Community Policing*, pihak polis perlu memperkemas maklumat dan mempelbagai kaedah serta pendekatan yang bersesuaian dengan situasi semasa yang dapat memenuhi kehendak kumpulan sasar.

Dapatan kajian ini juga menunjukkan peranan dan tanggung jawab seorang ketua/penyelia dalam membuat persiapan untuk menjayakan *Community Policing*. Ketua/penyelia perlu memastikan bahawa maklumat yang hendak dikongsikan kepada masyarakat perlulah bersesuaian mengikut kepada keadaan semasa dan mudah difahami oleh semua lapisan masyarakat.

Namun, dapatan kajian mendapati bahawa seramai 91 orang (18.7%) dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan sangat tidak setuju, tidak setuju dan tidak pasti bahawa pengisian atau intipati program menjadi salah satu faktor kehadiran masyarakat ke program *Community Policing*. Perkara ini berlaku kerana mereka menganggap bahawa masyarakat tidak dimaklumkan tentang intipati program atau tidak dihebahkan secara meluas dan promosi yang tidak menarik. Oleh itu, PDRM Kontinjen Kuala Lumpur perlu mengambil langkah yang proaktif dalam penyampaian maklumat dan intipati

program kepada masyarakat untuk memastikan penglibatan mereka dalam program *Community Policing*.

Kesimpulannya, pengkaji mendapati bahawa penilaian proses dalam Model Penilaian Stufflebeam/KIPP boleh dijadikan sebagai ukuran dalam memastikan pelaksanaan *Community Policing* di Kontinjen Kuala Lumpur berjaya kerana mencatatkan tahap yang tinggi secara keseluruhannya (min=4.03, sp=0.59). Ini kerana sepanjang program *Community Policing* berlangsung semua pihak iaitu warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur sama ada secara individu mahupun berpasukan dan masyarakat memainkan peranan masing-masing dalam memastikan program *Community Policing* berjaya dilaksanakan.

### **Kesan dan Perubahan yang berlaku kepada PKP dan PRP PDRM Kontinjen Kuala Lumpur dari Penilaian Produk**

Stufflebeam (1971) menegaskan bahawa penilaian produk adalah untuk mengukur dan mentafsir pencapaian objektif sesuatu program sama ada terdapat sebarang elemen kekuatan dan kelemahan sepanjang pelaksanaannya. Stufflebeam (2001) juga menegaskan maklumat yang diperolehi daripada penilaian produk dan penilaian proses adalah saling memerlukan kerana dapat menyediakan satu cadangan atau garis panduan kepada pemimpin atau ketua untuk memutuskan sama ada sesuatu program perlu diubahsuai, diteruskan atau dihentikan sepenuhnya untuk masa akan datang.

#### ***Perubahan Sikap Warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur***

Dapatan kajian menunjukkan bahawa perubahan sikap warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur berada pada tahap tinggi (min=4.14, sp=0.62). Kajian ini menunjukkan bahawa hubungan baik dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur adalah positif kerana dapat meningkatkan lagi keyakinan diri dan keikhlasan ketika melaksanakan tugas. Nilai-nilai murni ini secara tidak langsung dapat memupuk lagi semangat kerja berpasukan dalam mengumpul input, penyelesaian masalah secara kolaboratif, pengagihan tugas dan sebagainya. Pengkaji juga mendapati perubahan sikap berlaku dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur iaitu bermotivasi tinggi, berinovasi dan komited dalam melaksanakan tugas kepada masyarakat. Kesannya dapat memberikan kebaikan kepada pasukan apabila budaya kerja bertambah baik dan kadar kes jenayah berkurangan. Perkara ini mencerminkan bahawa pucuk pimpinan PDRM Kontinjen Kuala Lumpur memainkan peranan yang penting dalam memberikan sokongan dan galakan kepada pegawai dan anggota bawahan ketika melaksanakan program *Community Policing* dengan menetapkan objektif dan strategi program yang jelas untuk dicapai.

Pengkaji juga mendapati bahawa tahap pemikiran dan tindakan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur dalam pelaksanaan *Community Policing* mengalami perubahan apabila bersikap lebih ceria dan mesra ketika berurusan dengan masyarakat. Perubahan ini disebabkan atas desakan dalam memenuhi kehendak dan tuntutan masyarakat. Perkara ini secara tidak langsung menyebabkan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur meningkatkan kefahaman tentang peranan mereka, mempunyai semangat yang tinggi apabila bekerja dengan masyarakat serta mengambil bahagian secara proaktif setiap aktiviti dalam jabatan. Apabila pihak polis mengenal pasti dan berjaya bertindak dengan memenuhi kehendak

masyarakat, sudah pasti memberikan satu kepuasan kerja dan akhirnya memberikan kesan kepada budaya kepolisan.

Namun, dapatan kajian mendapati bahawa seramai 68 orang (14%) dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan tidak setuju dan tidak pasti bahawa mereka sentiasa meletakkan isu keselamatan masyarakat sebagai perkara penting berbanding isu yang lain. Pengkaji mendapati bahawa mereka menganggap isu kebajikan, sumber manusia dan logistik dalam jabatan adalah lebih penting daripada isu keselamatan masyarakat yang perlu diberi perhatian oleh pucuk pimpinan PDRM. Namun, pengkaji menegaskan bahawa pucuk pimpinan PDRM sentiasa melakukan penambahbaikan bagi memperkasakan jabatan di samping meningkatkan mutu perkhidmatan kepada masyarakat.

### ***Perubahan Sikap Masyarakat***

Dapatan kajian menunjukkan bahawa perubahan sikap dalam kalangan masyarakat berada pada tahap tinggi (min=4.03, sp=0.66). Pandangan daripada warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur dalam pelaksanaan *Community Policing* menunjukkan bahawa perubahan yang berlaku dalam kalangan masyarakat mewujudkan persefahaman antara kedua-dua pihak dalam menangani isu-isu keselamatan. Kesannya, masyarakat lebih peka dengan keadaan sekeliling dengan terus menjadi mata dan telinga PDRM dalam penyaluran maklumat jenayah. Dalam mengukuhkan lagi hubungan yang sedia terjalin ini, pelbagai program dapat dipergiatkan supaya penglibatan dan kehadiran masyarakat ke program kian bertambah dan dapat membantu PDRM Kontinjen Kuala Lumpur dalam mengurangkan kadar jenayah.

Selain itu, kesan perubahan juga berlaku dalam kalangan masyarakat apabila mereka menganggap PDRM adalah sahabat, bukan pasukan yang perlu ditakuti. Hal ini disokong oleh Kelling dan Moore (1988) yang menegaskan bahawa perubahan sikap masyarakat yang merasai kehadiran pihak polis merupakan satu kejayaan yang dapat dinilai berdasarkan kesan peningkatan kualiti hidup masyarakat, kadar penyelesaian masalah yang tinggi dan kurangnya rasa takut yang diberikan oleh pihak polis dalam mengawal jenayah (Kelling & Moore, 1988). Kesannya, *Community Policing* dapat melahirkan masyarakat yang hidup dalam keadaan yang selamat serta mampu mengawal tahap *fear of crime* (Zaiton, 2016).

Kerjasama yang diberikan oleh masyarakat kepada pihak polis dalam menyalurkan maklumat jenayah turut dihargai oleh PDRM, khususnya PDRM Kontinjen Kuala Lumpur. Kejayaan PDRM dalam menumpaskan atau mematahkan niat jahat untuk melakukan kesalahan jenayah hasil daripada maklumat orang awam atau masyarakat menyaksikan bahawa konsep *Community Policing* adalah berhasil dan berjaya. Usaha ini perlu dikekalkan supaya dapat menyuntik semangat dalam diri masyarakat tentang kepentingan memelihara keselamatan diri, harta dan keadaan sekeliling.

Walau bagaimanapun, pengkaji mendapati bahawa seramai 103 orang (21.2%) dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan tidak setuju dan tidak pasti bahawa selepas program *Community Policing*, masyarakat sentiasa mematuhi peraturan yang ditetapkan oleh PDRM dan menjadi insan yang lebih berdisiplin. Pengkaji mendapati bahawa warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur menganggap perubahan sikap masyarakat tidak dapat diubah melalui program *Community Policing* semata-mata. Ini kerana program ini dilaksanakan dalam masa yang singkat sedangkan perubahan sikap seseorang memerlukan pelbagai pengorbanan dan memerlukan masa yang lama.

### ***Perubahan dalam Hubungan dengan Agensi-agensi Lain***

Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa kesan perubahan dalam hubungan antara warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur dengan agensi-agensi lain adalah tinggi (min=4.09, sp=0.63). Perkara ini adalah kesan terhadap penubuhan Jawatankuasa Pelaksanaan *Community Policing* (JKPCP) seperti dalam Arahan KPN Bil.35/90, Prosedur Tetap Operasi Bagi Pelaksanaan *Community Policing* bertarikh 30 Jun 2008.

Pengkaji mendapati bahawa PDRM Kontinjen Kuala Lumpur juga sentiasa memberikan peluang kepada agensi-agensi lain untuk mempromosikan perkhidmatan yang disediakan oleh mereka kepada masyarakat ketika *Community Policing* dilaksanakan. Institusi perbankan, badan kerajaan, NGO dan institusi pendidikan yang menyertai dalam program *Community Policing* turut berpeluang untuk menyampaikan dan berkongsi maklumat serta produk mereka kepada masyarakat dengan mudah.

Walau bagaimanapun, dapatan kajian mendapati bahawa seramai 84 orang (17.2%) dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan sangat tidak setuju, tidak setuju dan tidak pasti bahawa selepas program *Community Policing*, hubungan PDRM dengan agensi-agensi lain yang terlibat dengan program bertambah erat. Pengkaji mendapati bahawa mereka tidak dimaklumkan oleh ketua/penyelia berkenaan objektif penubuhan Jawatankuasa Pelaksanaan *Community Policing* (JKPCP) dalam Arahan KPN Bil.35/90 yang melibatkan kerjasama dengan agensi lain.

### **Perubahan Sikap dalam kalangan PKP dan PRP Warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur Kesan daripada Pelaksanaan *Community Policing* Berdasarkan Kumpulan Pangkat**

Dapatan kajian menunjukkan bahawa kumpulan PKP iaitu pangkat Inspektor (Insp) hingga Komisioner Polis (CP) mempunyai persepsi perubahan sikap yang lebih tinggi berbanding dengan kumpulan PRP iaitu pangkat Konstabel (Konst) hingga Sub-Inspektor (SI). Nilai min bagi kumpulan PKP ialah 4.24 dan min bagi kumpulan PRP ialah 4.08. Hal ini menunjukkan bahawa secara signifikan, kumpulan PKP Kontinjen Kuala Lumpur lebih mengalami perubahan sikap selepas pelaksanaan *Community Policing* berbanding kumpulan PRP. Kajian ini sejajar dengan kajian Trojanowicz pada tahun 1996 di mana kejayaan dalam pelaksanaan *Community Policing* adalah bergantung kepada faktor kepimpinan yang kuat daripada pihak atasan (Trojanowicz, 1996). Ini kerana perubahan sikap yang dialami oleh ketua/penyelia menjadi contoh yang baik kepada pegawai dan anggota bawahannya. Kemampuan ketua/penyelia dalam mempengaruhi orang lain terutamanya anggota bawahan untuk melakukan sebarang perubahan melalui skil pengurusan yang baik akan mendapat sokongan padu sehingga memberi kesan yang positif terhadap pelaksanaan *Community Policing* (Trojanowicz, 1996).

Kesimpulannya, pengkaji mendapati bahawa penilaian produk dalam Model Penilaian Stufflebeam/KIPP boleh dijadikan sebagai ukuran dalam memastikan pelaksanaan *Community Policing* di Kontinjen Kuala Lumpur berjaya kerana mencatatkan tahap yang tinggi secara keseluruhannya (min=4.09, sp=0.57). Pengkaji mendapati bahawa pelaksanaan *Community Policing* dapat dilakukan dengan berkesan kerana dapat mengeratkan lagi hubungan antara PDRM Kontinjen Kuala Lumpur dengan agensi-agensi lain. Kerjasama yang diberikan oleh agensi lain kepada PDRM dalam memberikan peringatan

mengenai isu keselamatan kepada masyarakat perlu diteruskan bagi meningkatkan lagi tahap pengetahuan dan kesedaran masyarakat.

### Cadangan

Berdasarkan dapatan kajian, pelaksanaan *Community Policing* melalui Model Penilaian Stufflebeam/KIPP (1971) oleh warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur boleh dipertingkatkan lagi pada masa akan datang melalui beberapa cadangan seperti berikut:

Konsep dan kepentingan *Community Policing* perlu diterapkan kepada para pelatih sejak dari pusat latihan lagi. Bahagian Latihan, Jabatan Pengurusan Bukit Aman perlu merangka dan menyediakan satu modul latihan kepada para pelatih polis sama ada dalam kalangan calon PKP atau PRP supaya mereka memahami konsep *Community Policing* sejajar dengan pentadbiran polis yang kini berubah kepada interaksi dengan masyarakat. Selain daripada kelas undang-undang yang diambil oleh para pelatih, pengkaji mencadangkan agar pusat latihan polis mengadakan slot ceramah atau kelas mengenai *Community Policing* yang disampaikan oleh pegawai-pegawai daripada JPJJK atau pesara polis. Hal ini adalah penting kerana setelah tamat latihan di pusat latihan polis, para pelatih bukan sahaja didedahkan dengan hal-hal penyiasatan, malah bagaimana cara untuk berinteraksi dengan masyarakat yang mempunyai latar belakang yang berbeza.

Pengkaji juga mencadangkan agar diadakan pemilihan dalam kalangan bakal PKP dan PRP semasa menjalani latihan di pusat latihan polis untuk menyertai JPJJK berdasarkan latar belakang, kelulusan akademik, skil dan minat. Dalam memastikan perubahan dalam struktur organisasi, pihak polis perlu membuat perubahan dalam proses pemilihan, pengambilan dan latihan kepada pegawai dan anggota yang baru (Morabito, 2010). Dengan lahirnya PKP dan PRP yang baru dengan pengetahuan dan pemahaman konsep *Community Policing* yang diberi pendedahan di pusat latihan polis akan membuka mata dan memberi idea untuk bekerjasama dengan masyarakat. Jika perkara ini dapat dilakukan oleh PKP dan PRP baru, tidak mustahil dapat mengubah cara kerja dan pemikiran orang lama dalam jabatan daripada era kepolisan tradisional ke arah *Community Policing*.

Dalam memastikan pelaksanaan *Community Policing* berkesan, pengkaji juga mencadangkan agar Laporan Pemantauan Pelaksanaan *Community Policing* diperkemas oleh Bahagian Pendataan/Analisis, JPJJK di setiap kontinjen dan daerah. Sebagai contoh, maklumat jenayah yang diterima daripada masyarakat kepada pihak polis sehingga tindakan dan kejayaan dicapai perlu direkodkan dalam sistem. Berdasarkan data ini, keberkesanan *Community Policing* dapat dinilai oleh PDRM dengan mudah. Pengkaji percaya bahawa sistem maklumat ini penting kerana dapat membantu jabatan-jabatan lain dalam PDRM untuk mengambil tindakan secara proaktif dalam mencegah jenayah.

Berdasarkan hasil kajian ini juga, pengkaji mencadangkan agar JPJJK Bukit Aman mengadakan kursus ke negara-negara yang telah lama melaksanakan *Community Policing* seperti di Amerika Syarikat, Jepun, Korea, Singapura, Indonesia dan sebagainya. Kursus yang sama juga boleh dilakukan ke negara-negara yang merekodkan kadar jenayah terendah di dunia berdasarkan Indeks Keamanan Global atau *Global Peace Indeks* (GPI) seperti di Iceland, Denmark, New Zealand dan sebagainya. Kursus ini bertujuan untuk menimba ilmu pengetahuan dan pengalaman tentang pendekatan yang dilaksanakan oleh negara-negara

berkenaan dalam pencegahan jenayah dan usaha mendekatkan hubungan antara pihak polis dan masyarakat.

## Kesimpulan

Pengkaji mendapati bahawa pelaksanaan *Community Policing* di Kontinjen Kuala Lumpur adalah berjaya berdasarkan kepada penurunan kadar jenayah indeks sejak tahun 2008 hingga 2020 setelah *Community Policing* dilaksanakan secara rasmi.

Dapatan kajian menunjukkan bahawa warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur memahami konsep dan objektif *Community Policing* dan mengetahui kepentingannya serta permasalahan yang dihadapi dalam pelaksanaan *Community Policing*. Secara keseluruhannya, warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan bahawa *Community Policing* adalah konsep atau program yang melibatkan kerjasama antara PDRM dan masyarakat serta dapat meningkatkan tahap kesedaran masyarakat mengenai isu keselamatan.

Dapatan kajian menunjukkan bahawa warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mempunyai tahap persediaan yang tinggi dalam melaksanakan *Community Policing*. Dalam usaha untuk memerangi jenayah, PDRM Kontinjen Kuala Lumpur juga memerlukan sokongan dan bantuan daripada agensi-agensi lain seperti badan kerajaan, NGO, institusi perbankan, institusi pendidikan dan sebagainya. Selain itu, faktor promosi juga amat penting dalam memastikan maklumat yang hendak disampaikan dan dikongsikan kepada masyarakat dapat menarik perhatian masyarakat untuk hadir dan melibatkan diri dalam program *Community Policing*. Persediaan sumber maklumat yang tepat dan sahih juga menunjukkan tahap yang tinggi kerana bertujuan untuk mengelak berlakunya sebarang perkongsian atau penyebaran maklumat yang palsu kepada pihak polis. Persediaan dan persiapan diri dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur juga pada tahap yang tinggi kerana mereka perlu berhadapan dengan masyarakat yang mempunyai daya pemikiran dan ilmu pengetahuan yang tinggi kesan daripada kecanggihan teknologi dan perubahan masa.

Dapatan kajian juga menunjukkan bahawa warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur sentiasa menjaga disiplin dan bertindak secara profesional ketika berhadapan dengan masyarakat demi menjaga imej PDRM dan sentiasa memberikan kerjasama yang baik antara PKP dan PRP dalam memastikan *Community Policing* dapat dilaksanakan mengikut ketetapan objektif. Mengenai kepatuhan masa pula menunjukkan bahawa warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan sentiasa mematuhi setiap aturcara program yang ditetapkan. Selain itu juga, warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur mengatakan sentiasa mengambil tindakan pantas dengan memaklumkan kepada ketua/penyelia sekiranya sesuatu perkara berlaku di luar kawalan atau perancangan asal program.

Dapatan kajian menunjukkan bahawa sikap dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur menjadi positif apabila kadar jenayah menjadi rendah. Hal ini berlaku kerana PDRM Kontinjen Kuala Lumpur dan masyarakat sentiasa bekerjasama dalam usaha memerangi jenayah. Di samping itu, pandangan daripada warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur juga menunjukkan bahawa sikap masyarakat menjadi positif apabila berasa yakin dan selamat dalam isu keselamatan setelah menyalurkan maklumat jenayah kepada pihak polis. Selain itu, kesan perubahan sikap dalam kalangan warga PDRM Kontinjen Kuala Lumpur berlaku apabila hubungan baik yang terjalin dengan agensi-agensi lain terbentuk

akibat daripada kerjasama yang diberikan dalam penyampaian perkhidmatan kepada masyarakat.

Oleh yang demikian, dapat dirumuskan bahawa Model Penilaian Stufflebeam/KIPP (1971) sangat sesuai digunakan untuk menilai tahap keberkesanan dalam sesuatu program. Pengkaji mendapati bahawa model ini dapat menilai tahap keberkesanan secara menyeluruh perjalanan program sejak dari peringkat perancangan sehingga peringkat pelaksanaan. Dengan penggunaan model ini juga, pengkaji menegaskan bahawa *Community Policing* di Kontinjen Kuala Lumpur masih relevan dan perlu terus dilaksanakan agar konsep kebersamaan antara PDRM dengan masyarakat menjadi satu budaya dalam sistem kepolisan.



## Rujukan

- Adlan Ahmad. (2000). *Tekanan kerja di kalangan pegawai penyiasat dan penolong pegawai penyiasat yang berumahtangga di Jabatan Narkotik dan Cawangan Trafik, Kontijen Polis Kuala Lumpur*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Asmawati Ahmad. (2015). Hari Polis ke 208 Tahun: Polis dan masyarakat berpisah tiada, *Berita Bukit Aman, Bil. 1/2015*, ms 4.
- Bond, T. G., & Fox, C. M. (2015). Routledge & T. & F. Group (Eds.) *Applying the Rasch Model fundamental measurement in the human sciences* (3<sup>rd</sup> ed.). Routledge.
- Bonner, H. S. (2015). Police officer decision-making in dispute encounters: Digging deeper into the 'Black Box.' *American Journal of Criminal Justice, 40*, 493-522.  
<https://doi.org/10.1007/s12103-014-9274-2>.
- Cheurprakobkit, S. (2002). Community policing: Training, definitions and policy implications. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management, 25*(4), 709-725.
- Colquhoun, I. (2004). Design Out Crime: Creating safe and sustainable communities. DOI:10.1057/palgrave.cpcs.8140201
- COPS. (1997). *Community-oriented public safety: Participant's Handbook*. Washington, DC: International City/County Management Association.
- Crowe, T.D. (2000). *Crime prevention through environmental design* (2<sup>nd</sup> ed.). National Crime Prevention Institute.
- Demir, C. (2002). *Community policing training programs and their roles in implementation of community policing*. University of North Texas.
- DeNita, R.S.S. (2017). *Police and citizens' perceptions of community policing in Richmond*, Walden University Press.
- Edwards, J.T. (2002). *Leadership attitudes and the implementation of community policing in law enforcement agencies in rural North Carolina*. North Carolina State University.
- Eldefonso, E. (1983). *Law enforcement and the youthful offender: Delinquency and juvenile justice* (4th ed.). John Wiley & Sons Inc.
- Fitzgerald, W. (1992). *Training versus development*. Association for Talent Development (ATD).
- Friedmann, R.R. (1992). *Community policing: comparative perspectives and prospects*. St. Martin's Press.

- Grinc, R. (1994). Angels in marble: problems stimulating community involvement in community policing. *Crime & Delinquency*, 40, 437–468.
- Hollis, M.E. (2018). Measurement issues in police use of force: a state-of-the-art review. *Policing: An International Journal*, 41(6), 844-858. <https://doi.org/10.1108/PIJPSM-11-2017-0137>
- Jamaludin Ramli. (2010). *Bab Enam: Pengertian konsep sendiri*. Psikologi Pendidikan, Universiti Teknologi Malaysia.
- Janković D., Cvorovic A., Dopsaj M.M, Prcic I., & Kukic F. (2022). Effects of the task complexity on the single movement response time of upper and lower limbs in police officers. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(4), 86-95.
- Kelling, G.L., & Moore, M.H. (1988). *Evolving strategy of policing*. Harvard University.
- Lab, S. P. (2007). *Crime prevention: Approaches, practices and evaluations* (6<sup>th</sup> ed.). Anderson.
- Maja, J. (2013). *Police officers' and citizens' attitudes toward the provision of safety/security in local communities In Slovenia*. Univerza v Mariboru (Slovenia).
- Merrit, J., & Dingwall, G. (2010). Does plural suit rural? Reflections on quasi-policing in the countryside. *International Journal of Police Science & Management*, 12(3), 388-400.
- Morabito, M.S. (2010). Understanding community policing as an innovation: Patterns of Adoption. *Journal SAGE; Crime & Delinquency*, doi: 10.1177/0011128707311643.
- Portal Rasmi PDRM. rmp.gov. <https://www.rmp.gov.my/program-pdrm>
- Portal Rasmi Suruhanjaya Integriti Agensi Penguatkuasaan. (2022). Eaic.gov. <http://www.eaic.gov.my/>
- O'Neill, W.G. (2004). *Police reform and human rights: A hurist document*. New York.
- Schmidt, R.A., & Lee, T. (2011). *Motor control and learning; Human Kinetics: Champaign*. IL, USA.
- Skogan, W.G. (2000). *Public Involvement: Community policing in Chicago*. Northwestern University Press.
- Skolnick, J.H, & Bayley, D.H. (1988). *Community Policing: Issues and practices around the world*. National Institute of Justice (U.S.), Abt Associates.
- Statistik Jenayah Indeks Malaysia (2022). Bahagian D4 (Risikan/Operasi/Rekod Jenayah), Jabatan Siasatan Jenayah, Bukit Aman.

Trojanowicz, R. (1996). *Community policing guidelines for police chiefs*.  
<http://www.concetric.net/~dwoods/guide.htm>.

Trojanowicz, R., & Bucqueroux, B. (1990). *Community policing: A contemporary perspective*. Anderson Publishing.

Wan Nurul Wahidah Wan Lanang, & Muhamad Sayuti Hassan. (2021). Program pencegahan jenayah di negeri Perak melalui peranan Polis Diraja Malaysia (PDRM) dan masyarakat. *Jurnal Perspektif*, 13(1), 85-101.

Yates, D.L. & Pillai, V.K. (1996). Attitudes toward community policing: A casual analysis. *The Social Science Journal*, 33(2), 193-209. [https://doi.org/10.1016/S0362-3319\(96\)90036-1](https://doi.org/10.1016/S0362-3319(96)90036-1).

Zaiton Azman. (2016). *Pendekatan ruang boleh dipertahankan dalam Program Pengawasan Komuniti untuk kanak-kanak tidak terkawal di Projek Perumahan Awam Desa Rejang, Setapak*, Penerbit Universiti Malaya.

Zhao, J., Thurman, Q.C. & Lovrich, N.P. (1995). Community-oriented policing across the US: Facilitators and impediments to implementation. *American Journal of Police*, 14(1), 11-28. <https://doi.org/10.1108/07358549510799143>

Zhao, J., Scheider, M.C., & Thurman, Q.C. (2002). Funding community policing to reduce crime: Have COPS grants made a difference. *doi:10.1111/j.1745-9133.2002.tb00104.x*

Zulkifli Awang. (2012). *Strategi pengajaran mata pelajaran Pendidikan Jasmani yang berkesan*, Penerbit Universiti Malaya.